

E

OBCHODNÍCI S NÁDEJOU

MIROSLAVA VARÁČKOVÁ

Všetkým mojim láskam.

Často ich stretávame v uliciach našich miest. Pod rúškom
šťastia ponúkajú zmarenú budúcnosť.

Prológ

Postavy zahalené v bielych habitoch meravo stáli pozdĺž stien. Miestnosť bola tmavá, len slabý mihot sviečok osvetľoval ich siluety, pričom na múry vrhal chvejúce sa tieň.

Všetci pozerali jedným smerom. Všetci sa sústredili len na dve osoby v strede miestnosti. Na dievča menom Mili, ktoré bezmocne sedelo na starej drevenej stoličke, s hlavou spustenou, rukami strnulo uloženými v lone a plecami oddane ovisnutými dopredu. Triaslo sa a bez najmenšieho náznaku protestu čakalo na svoj ortieľ.

Tou druhou bola mohutná, nízka postava skrytá v rovnako bielej sutane, akú mali na sebe všetci okolostojaci. Akoby ich práve tá farba mohla zbaviť viny, zmyť hriechy a zastrieť špinu usadenú na dne samotnej duše. Akoby práve ona znamenala rozhrešenie a vstupenku do raja.

Muž v strede pomaly vystrel ruky, dotkol sa hlavy dievčaťa a začal odriekať naučenú formulu.

„Exorcizamus te, omnis immundus spiritus, omnis satanica potestas...“

1. kapitola ...straty, nálezy a symbol

Akoby to bolo len včera, čo som Matúša stretla prvý raz. Bol vtedy chladný október, jeden z tých mrzutých a usmoklených dní, ktoré by človek najradšej strávil doma v posteli so šálkou horúceho čaju.

Ešte aj dnes cítim vôňu smrekov a vlhkého ihličia, ktorá napĺňala vzduch, keď som stála s prečnievajúcimi špičkami na okraji útesu. Podvečerné ticho narúšali len slabé poryvy vetra rozbíjajúce sa o skaly a na dolinu sa práve spúšťal súmrak.

Bezmocne som si uvedomila, že čas rozlúčky sa blíži. Naposledy som pozrela na horiaci horizont a zovrelo mi hrdlo. Karmínová červeň zalievala krajinu a bola ako znamenie, ako posledné zrnko piesku na pomyselných vážkach. Stekala na svet, na vrcholky stromov, priamo do mojej mysle.

Vedela som, že nadišla chvíľa konať.

Zhlboka som sa nadýchla, pomaly otvorila veko na urne, ktorú som dovtedy kŕčovito zvierala v dlaniach, a opatrne som ho položila na zem k svojim nohám. Jej alabastrový povrch bol hladký, bála som sa, aby mi nevykĺzla a nerozbila sa o skaly, preto som všetku svoju pozornosť sústredila na pohyby rúk. Jednu som prestrčila cez úzky otvor dnu a nabrala za hrst popola. Potom som ju vytiahla, otvorila dľaň a nechala vietor, aby mi ju vyprázdnil. Zrnká sivého prachu preleteli pomedzi prsty, zatočili sa vo vzduchu a nechali sa unášať preč.

Svet zrazu akoby zastal. Znehybnel pod náporom očakávania a s hrejivým pocitom víťazstva sa prizeral, ako sa čiastočky nenávratne kľžu do doliny.

Akt som zopakovala niekoľkokrát po sebe a pri každom novom načretí do nádoby s pozostatkami mi o čosi viac zovrelo vnútro. Zdalo sa, že vietor unáša nielen popol mojej mamy a otca, ale berie mi i kus duše.

„*Réquiem ætérnam dona eis, Dómine, et lux perpétua lúceat eis,*“ šepala som vopred naučenú formulkú. „Odpočinutie večné daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti.“

Potom som urnu opatrne obrátila a zatriasla ňou, aby sa vy-

sypali aj posledné zvyšky obsahu.

Keď odfúklo i tie, položila som ju k veku a ešte krátko zostala stáť na mieste. Nechcelo sa mi odtiaľ odchádzať. Nie preto, že by som cítila prítomnosť ich duší a to mi bránilo v odchode. Práve naopak. Pripadala som si v tej chvíli príšerne opustená. Samota mi prenikala až do špiku kostí, no nemala som chuť vracáť sa do sveta, v ktorom niet úniku pred spomienkami. Chcela som si ukradnúť ešte aspoň chvíľku v tom tichu a zdanlivom pokoji.

Nakrátko som privrela oči a poddala sa sebaľútosti, ktorá mi klokoťala v žilách ako prudký jed.

„Amen,“ vyslovila som celkom pomaly, aby som dokončila modlitbu, no najradšej by som zakričala niečo hnusné, aby som osudu ukázala, ako veľmi ho nenávidím. Za smrť rodičov, pokazený život, nespravodlivosť a za všetky tie dni a noci plné smútku, ktoré nemali konca.

A pritom som nedokázala nič.

Ani len plakať.

V duchu som preklínala Boha, že toto všetko dopustil. Rukami som si obopínala driek, akoby som sa chcela ochrániť pred vlastnými pocitmi.

Vtom kdesi nad lesom zahrmelo. Ten zvuk bol ako kladivo, mala som pocit, že mi roztrhol oba bubienky. Prudká bolesť mi vrazila hlboko do mozgu a prinútila ma skrčiť sa.

Preľaknuto som pozrela pred seba. Nad dolinou svietili posledné známky rýchleho záblesku. Fialový pás preľal horizont na dve polovice, dotkol sa špičiek stromov a zmizol.

Následne sa všetko ponorilo do mŕtvolného ticha.

Dokonca aj vietor ustal. Bolo počuť len slabé bzučanie pripomínajúce pradenie elektriny.

Vystrašene som sa zohla po urnu a veko, naposledy som sa obzrela na miesta, kam odviaľalo spopolnené pozostatky mojich rodičov, a rýchlym krokom som sa pustila do lesa.

Zvuk neutíchal. Prenasledoval ma. Stále mi znel v ušiach ako tichá hrozba.

Musela som sa otáčať, no nič okrem stromov a podrastu som nevidela. Nič, čo by prirodzene nepatrilo k lesu.

Rozbehla som sa, kľúčujúc pomedzi štíhle kmene smrekov,

zakopávala o vytrčajúce korene, párkrát som sa pošmykla na klzkom machu. V jednom momente som pocítila, ako mi urna vypadla z rúk. Pri dopade duto zastonala a praskla.

Krátko som zaváhala, chcela som ju zdvihnúť, no strach ma premohol. Hoci som mala v pláne odložiť si ju, skryť hlboko v skrini a v slabých chvíľkach ju pevne stisnúť v objatí, nechala som ju nakoniec tam. Len som sa o ňu zbabelo obtrela pohľadom a utekala ďalej.

Okolie bolo zrazu akési zvláštne. Ponorené do oparu a mlčve. Dlhé tieňe stromov, papradí a iných rastlín sa po mne žiadostivo naťahovali.

Pomyslela som si, že som sa musela zbláznit', že mi preskočilo a mozog mi podsúva tie najšialenejšie zvuky a obrazy len preto, že nevládam momentálnu situáciu.

Alebo nie?

Rýchlo som sa pokúšala dostať odtiaľ preč. Prepletala som nohami, očami lietala po okolí, sledovala každé podozrivé pohnutie vetvičkou či stblom.

Oľutovala som, že som si na poslednú rozlúčku s rodičmi nevybrala inú časť dňa. Trebárs ráno alebo popoludnie, len nie večer, ktorý znásobuje každú obavu a pomäteným myšlienkam pripisuje známky skutočnosti.

„Tma vdychuje život démonom,“ spomenula som si na vlastné slová a v tej chvíli som im uverila. „Prebúdza prízraky a ilúziu mení na realitu. Mohlo by sa zdať, že hranica medzi týmito dvoma svetmi je len výmysel. Akoby paralelne plynuli vedľa seba a ten skrytý sa nám ukazuje iba sporadicky. Vždy, keď to najmenej čakáme. Vždy, keď má strach nad nami najväčšiu moc, Juli.“

Na rázcestí som sa pustila skratkou, zišla z vyznačenej trasy a o niekoľko minút vyšla na asfaltke. Ani tam som si však nedovolila zastaviť. To čudné pradenie tu bolo stále a ja som sa hlúpo domnievala, že čím rýchlejšie budem utekať, tým menej ho budem vnímať.

„Júlia!“

Strhla som sa na čísi hlas. Zaspätkovala som a inštinktívne sa obzrela.

V prítmí na krajnici stála mužská silueta. Postava vykročila

ku mne a ja som sa snažila rozpoznať niekoho známeho. Vystrašene som čakala, kým sa človek priblíži, a až vtedy som si uvedomila, že ho nepoznám.

Očami som visela na tvári, ktorá sa postupne vynárala zo šera. Rozoznávala som obrisy pevnej sánky, líniu líc, rovného nosa a kapucne, spod ktorej vytrčalo niekoľko prameňov svetlých vlasov. Z chlapcovej pokožky výrazne vystupovali tmavé oči. Pozerali priamo na mňa a boli hlboké, až mrazilo. V okamihu som sa v nich topila a strácala aj posledné zvyšky súdnosti.

Pristúpil ku mne na vzdialenosť vystretej paže, hlavu naklonil mierne nabok a usmial sa.

„Poznáme sa?“ spýtala som sa celkom zbytočne.

„Nie,“ neznámy šeptom potvrdil to, čo som už beztak vedela. Z jeho hlasu sálalo teplo. Bol mäkký a tichý. Vláčny ako hudba.

„Tak...“

Pokrčil plecami a natiahol ku mne ruku. Inštinktívne som ustúpila o krok vzad.

„Tvoja peňaženka, Júlia Nováková. Zrejme si ju stratila.“

Pozrela som mu do dlane. Zvieral v nej podlhovastú walletku z hodvábu, na ktorej bol vyšitý strieborný motýľ veľkosti mince. Dostala som ju od mamy k sedemnástym narodeninám. Bol to originálny, ručne zdobený kus.

Zmätené som si siahla do prázdneho vrečka, zalovila v ňom a potom mu ju vytrhla, pričom som si ho opäť podozrieavo premerala.

„Našiel som ju na ceste kúsok odtiaľ,“ povedal a usmial sa. Pohľadom skĺzol po mojej tvári, akoby ma ním chcel poláskať.

„Ďakujem.“

Peňaženku som otvorila, očami narýchlo skontrolovala obsah, strčila som si ju do bundy a neisto sa zberala na odchod. Ešte stále som sa priveľmi bála. Priveľmi na to, aby som si dokázala urovnať myšlienky a otočiť sa neznámemu chrbtom. Nevedela som sa zbaviť pocitu, že niečo nie je v poriadku. Vlastne... že vôbec *nič* nie je v poriadku. Dlane som tuho zvierala do pästí, svaly som mala napnuté a vnútro sa mi otriasalo zbabelými údermi srdca. Mala som pocit, že mi vyskočí

z hrude a utečie ako ten najväčší zradca.

Nakoniec som sa odhodlala a zvrtila sa na päte. Po niekoľkých krokoch som sa však nenápadne obzrela cez plece.

Kráčal za mnou. Pomalou, istou chôdzou.

„Sleduješ ma?“ vyhrkla som, no hlas mi i napriek snahe o čo najtvrďší tón sfarbila panika.

„Nie.“

„Tak čo chceš?“

„Vôbec nič.“ Z jeho tónu bolo opäť cítiť vľúdnosť.

„Nálezne? Alebo?“

„Hovorím ti predsa, že nič od teba nechcem. Máme rovnakú cestu,“ pohodil hlavou smerom k mestu. „To je všetko.“

Pridala som do kroku. Ani som nevedela, čo bol vlastne zač. Všetko ma miatlo. Les, zvuk v ušiach, on...

„Som Matúš,“ pribehol a predstavil sa. „Asi som ťa vystrašil, však?“

„Hm,“ úkosom som naňho zazrela.

Veľmi som si zrazu želala byť doma, zahrabať sa pod paplón a dúfať, že celé toto nešťastné obdobie bude čím skôr za mnou. Túžila som si pritlačiť dlane na uši, viečka pevne zavrieť a ako upokojujúce zaklínadlo odriekať slová, že nič z toho, čo sa mi v poslednej dobe stalo, nie je skutočné. Nahovárať si, že život sa opäť vráti do normálu.

„Bol som si zabehať,“ prerušil chod mojich myšlienok. „Je to najlepší spôsob, ako si večer vyvetrať hlavu. Čerstvý vzduch a svalová únava mi pomáhajú bez problémov zaspáť. Vrelo ich odporúčam všetkým chronickým nespavcom. Je to oveľa zdravšie ako do seba tlačiť kadejaké lieky. Ale asi príliš táram, pravda?“ Stiahol si kapucňu, spod ktorej mu vykukol prameň vlasov. Rukou si ich rozčuchal v snahe dať im nejaký tvar a opäť sa usmial.

Očami som narýchlo preletela po jeho športovom oblečení. Zdalo sa, že o behu neklame, napriek tomu som sa nedokázala ubrániť pochybnostiam. Bola som ako ustráchané mača, ktoré sa bojí čo i len dýchať.

„Keď som spomalil tempo, všimol som si v prachu ležať tvoju peňaženku,“ pokračoval, akoby som vôbec stála o nejaké vysvetlenia. „Ešteže je bledá a má na sebe toho motýľa, inak by

som ju len sotva zbadal. Zaligotal sa a len vďaka tomu som ju neprehliadol.“

„A potom si čakal, kým sa vrátim,“ utrúsila som sarkasticky.

„Neblázni, bola to náhoda, že sme sa stretli.“

„Odkiaľ si vedel, že je moja?“

„Reagovala si predsa na meno z preukazu. Prepáč, nerád sa hrabem v cudzích veciach, ale ak chceš nájdenu vec vrátiť, je to predsa nevyhnutnosť,“ pokrčil plecami. „Ako inak by som sa dozvedel, kto je majiteľom?“

Prikývla som a snažila sa premýšľať. Moje myšlienky však boli rozlietané, vôbec som neuvažovala logicky.

„Mala si šťastie, že sme na seba natrafili,“ zasmial sa, akoby sa pokúšal odľahčiť dusnú atmosféru. Určite jej ťažobu musel cítiť aj on.

„Jasné,“ odfrkla som.

„Vďačnosť sa zvyčajne prejavuje trochu inak.“

„Mám zlý deň, prepáč,“ povedala som potichu, už o niečo zmierlivejšie. „Ešte raz ďakujem, že si mi ušetril nepríjemnosti s vybavovaním nových dokladov.“

Pri mojom poslednom slove kdesi nad horami opäť zahrme-
lo.

„To nestojí za reč.“

Rýchlym tempom som kráčala ďalej. Prašnú cestu z oboch strán kopíroval les a viditeľnosť vďaka hustnúcemu šeru bola z minúty na minútu horšia. Len posledné známky dohárajúceho dňa chabo osvetľovali cestu a vrhali navôkol dlhé, nepríjemné tieň.

„Z lesa si sa vyrútila dosť divoko,“ nadhodil. „Takmer som skolaboval, ako som sa zľakol. V prvej chvíli mi napadlo, či nie si nejaká zver. Už som si v hlave robil plán úniku. Najbližší strom to istil.“

Mlčala som.

„Asi je to behanie blízke nám obom...“ snažil sa o udržanie konverzácie, ale skutočne som netušila, čo povedať. Svoj život som nemienila rozoberať, a práve k tomu jeho otázky viedli.

Niekoľkými dlhými krokmi ma predbehol, otočil sa mi tvárou a pritiahol môj pohľad práve vo chvíli, keď mi na nos dopadla prvá kvapka dažďa. Začínalo mrholiť.

„Nazad môžeme ísť spolu. Je nebezpečné, aby si išla takto večer sama. Mohla by si napríklad niekoho stretnúť.“ Tvárou sa mu zrazu prehnalo šibalstvo. Usmieval sa a bláznivo šermoval rukami, akoby sa snažil odohnať démonov, ktorí mi mátali v hlave. „Například toho medveďa.“

Zvlnila som kútiky úst.

„Spoločne nám cesta ubehne rýchlejšie. Sľubujem, že nebudem otravný. Teda, aspoň sa o to pokúsim. Väčšinou som dobrý spoločník, ale mlčať je vlastne výzva a tie mám celkom rád.“

„Nechcel si si náhodou zabehať?“

„Už ani nie.“

Mykla som plecami. Sama či s ním, čo na tom záleží. Koniec koncov, Matúš nepôsobil ako niekto, kto v prítmí lesa striehne na svoju potenciálnu obeť. Uvedomovala som si, že to skôr ja som tá, kto má očividne problém. Tá, ktorá momentálne vníma svet cez čiernu optiku, a nie taký, aký reálne je.

Ani som si neuvedomila, kedy som spomalila tempo a prešla do ležernej chôdze. Kráčali sme smerom k mestu. Jeho horizont začal cez stromy postupne presvitať v podobe mihotavých svetielok. Práve tie, hoci ešte stále vzdialené, mi vracali rozvahy. Zrazu som sa tešila, že sa stratím v spleti ulíc, v malom nenápadnom dome s posteľou, ktorá pre mňa posledné dni predstavovala jediné útočisko. Vedela som, že práve tam na mňa spomienky a sebaľútosť doľahnú v plnej sile, no napriek tomu mi to miesto dodávalo ilúziu bezpečnosti.

Pravdou však bolo, že úplne pokojne som sa necítila nikde. Akoby smrť, ktorá mi vzala rodinu, zanechala v mojej duši ľadový odtlačok.

Pri myšlienke na zubatú ma striaslo.

„Tuším ti je poriadna zima,“ zareagoval Matúš.

„Ani nie.“

„Zachvela si sa. Ak chceš, požičiam ti bundu,“ zvliekol si ju a natrčil ku mne.

„Netreba, vďaka. Na tento druh chladu oblečenie nezaberá. Len čo by som o teplo obrala zbytočne aj teba.“

„Chceš sa porozprávať? Možno by ti to...“

„Nie,“ skočila som mu do reči.

„Občas pomáha zdôveriť sa.“

„Nepoznám ťa,“ zamračila som sa. „Nemám dôvod vešať ti na nos čokoľvek zo svojho života.“

„Ja viem, ale som poruke a vyzeráš, že to v tejto chvíli potrebuješ ako soľ.“

„Nesľúbil si náhodou, že nebudeš otravný?“ úkosom som naňho zazrela. Tváril sa uvoľnene a priateľsky, na okamih mi dokonca bolo ľúto, že sa k nemu správam zbytočne tvrdo. Za iných okolností by som ho určite vnímala ako milého človeka. A sympatického. Dokonca veľmi pekného.

„Prepáč,“ povedal. „Už som ako hrob.“

„Fajn.“

Zvyšok cesty sme prešli mlčky a Matúš, presne ako sľúbil, viac netáral. Len z času na čas sa nám stretli pohľady. Bolo to zvláštne, ale všetko napätie zo mňa postupne opadlo.

Neuniklo mi, že Matúš sa zopárkrát nadýchol a chcel niečo znovu povedať, no v poslednej chvíli tie slová prehltol. Navzdory všetkému, čo som práve prežívala, musela som sa posmiať. Nad ním, nad sebou, nad všetkým.

Pripadala som si, akoby nás postupne obalila bublina, ktorá ma chránila pred svetom vonku. A vlastne aj tým vnútorným, ktorý sa skrýval v mojej mysli. Zrazu som vnímala len seba, jeho, chladný večerný vzduch a pokoj, ktorý náhle vystriedal predchádzajúce zdesenie.

Zdalo sa mi, že som sa ocitla v slučke paradoxov. Ešte len pred chvíľou som zamierala od strachu a zrazu kráčam vedľa celkom cudzieho človeka a cítim sa príjemne.

Po niekoľkých minútach sme sa napojili na osvetlenú cestu, zabočili úzkou uličkou k jednému z malých námestí a prešli zopár blokov. Zastali sme až pri dome mojej tety.

„Tak, už som na mieste. Ďakujem za spoločnosť,“ prehovorila som.

„Rado sa stalo, bola to príjemná zmena oproti mojím ubehávaným večerom.“

„No hlavu si si asi dostatočne nevyvetral.“

„Celkom hej, mám ju ľahkú ako vatu, pozri,“ pohodil ňou zo strany na stranu, aby názorne ukázal pravdivosť svojich slov. Pôsoobil ako šašo, čo mi bolo na ňom sympatické. „Si tu na návšteve?“ spýtal sa a pohľadom sa obtreľ o bráničku, pred ktorou

sme stáli.

„Nie.“

„Nie?“ Tentoraz si podozrievavo premeral on mňa, akoby mu niečo nesedelo. „Ty tu bývaš? V tomto dome?“

„No, už je to tak,“ mykla som plecami, vytiahla z bundy kľúče a vykročila k dverám. „Tak ahoj. A ešte raz vd'aka za tú peňaženku. Mám v nej všetky doklady, ako si už zrejme aj sám zistil. Bolo by nafiču, keby som musela znovu behať po úradoch kvôli novým. Tieto som dostala len nedávno, ešte sú doslova horúce.“

„Nemáš začo. Možno by si si ju cestou nazad všimla aj sama. Ktovie.“

Pochybujem, pomyslela som si pri spomienke svoj na šialený beh.

Otočila som sa a podišla k dverám. Vo chvíli, keď som strčila kľúč do zámky, ma zastavil.

„Počkaj ešte chvíľu. Ja viem, že ma do toho nič nie je, ale... vy ste to tu kúpili?“

Pochopila som, že hovorí o dome. Niečo v jeho hlase ma zarazilo. Znel akosi prekvapene a naliehavo.

„Nie, nedávno som sa sem presťahovala, no...“

„S rodičmi?“ netrpezlivo ma prerušil.

Horúčkovito som pokrútila hlavou. Všetky potláčané emócie s tou otázkou opäť vyrazili na povrch. Cítila som, ako ma pália oči, no prisahala by som, že aj keby mi to nebolo trápne, plakať by som nedokázala. Nešlo to. Od ich smrti som zo seba nevytlačila ani jednu jedinú slzu.

„Tí sú mŕtvi,“ šepla som takmer nečujne a uhla pohľadom. „Prepáč, ale už naozaj musím ísť.“ Otvorila som dvere a prešmykla sa dnu.

Vnútri bola tma, z čoho som usúdila, že teta Iris buď niekam išla, alebo už spí, čo bolo vlastne fajn.

Oprela som sa o stenu a pokúšala sa upokojiť. V hlave mi hučalo, ruky sa chveli a hrudník akoby mi niekto stláčal vo zveráku. Smútok sa ma zmocňoval až do krajnosti, no uľaviť si od neho, nechať aspoň jeho časť vyplaviť plačom, nešlo.

Naklonila som sa a nazrela cez vitrážové sklo na dverách. Matúš odchádzal preč. Ruky mal vo vreckách teplákov, bundu

prevesenú cez plecia, akoby mu dážd' vôbec neprekážal, chôdzu pomalú a istú. Tušila som, že je to správny človek. Niečo vnútri mi našepkávalo, aby som ho zastavila a prehodila s ním ešte zopár viet, no nemohla som. Bála som sa, že by som mu nemala okrem svojej ponurej nálady čo ponúknuť.

Pohľadom som ho odprevadila až za plot a ešte krátko zostala chrbtom opretá o stenu. Pozorovala som svetlo, ktoré vnikalo dnu cez farebné sklíčka, lámalo sa a na podlahe vytváralo čudné obrazce.

Bolo mi hrozne.

Po chvíli som prešla do svojej izby a zapla rádio, v ktorom práve hrali Cranberries a ich známe „I can't be with you“. Pripadalo mi to ako zlý vtíp.

Oblečená a mokrá som si ľahla na neodostlanú posteľ, zavrela oči a snažila sa nemyslieť. Na nič. Možno len na slová, ktoré zneli miestnosťou, hoci i ony ma vrhali nazad do tvrdej reality.

...but it's bad and it's mad and it's making me sad...

Nekonečne dlho som civela do stropu. Bol prázdny a čierny ako moje vnútro. Spomienky mi mihali pred očami a nech som sa akokoľvek snažila, nevedela som ich zastaviť. Mučili ma, no súčasne som bola rada, že ich mám. Aspoň v mysli som mala uložené všetko, čo tvorilo môj predošlý život. Tých, čo ma opustili i tých, čo som musela opustiť ja.

Často som si ich v duchu prehrávala ako defilé svojej minulosti. Zdalo sa mi, že všetko pekné už mám za sebou a budúcnosť je len čierna diera bez akéhokoľvek záblesku nádeje na lepšie časy, čo vzhľadom na mojich osemnásť rokov vyznievalo až príliš pesimisticky.

Už takmer dva týždne som poriadne nespala. Dúfala som, že keď sa s rodičmi definitívne rozlúčim, uľaví sa mi. No mýlila som sa. Rozsypanie popola a odrieknutá modlitba pri rozlúčke nepomohli. Práve naopak. Zhoršili, čo sa zhoršiť dalo. Ťažoba v mojej duši bola ako obrovský balvan a ťahala ma na úplné dno. Len zopár krátkych, roztrúsených myšlienok na neznámeho Matúša, ktoré sa podchvíľou vynárali ako záblesky majáku, ma dokázali aspoň nakrátko zaplaviť príjemnými pocitmi.

Celá nasledujúca noc bola nepokojná a plná temných snov.

Prvý raz sa objavil i ten o nehode. Bol celkom živý a skutočný, takmer ako malý krížik, ktorý som aj počas spánku tuho zvierala v dlaniach. Dúfala som, že aspoň ten ošúchaný kúsok dreva mi pomôže priniesť do duše pokoj, no márne.

Snívalo sa mi, že sedím v aute na zadnom sedadle a znudene pozorujem rozmazanú krajinu za oknom.

„Zostalo tu akosi chladno, Peter. Prosím ťa, zapni kúrenie,“ počula som vysloviť svoju matku, no jej slová ku mne prenikali ako cez vodnú hladinu.

„Chladno? Neblázni, veď je tu minimálne dvadsať stupňov.“

„Áno, je mi zima. Môžeš ho zapnúť, prosím?“ pošúchala si ramená. „Naozaj ma akosi striasa. Možno na mňa lezie nejaká viróza. Alebo to mám len z únavy. Je už veľa hodín a v práci sme mali poriadne rušno. Už aby sme boli doma v posteli. Asi na nič sa v tejto chvíli neteším viac ako na mäkký vankúš.“

Pozrela som do spätného zrkadla na jej odraz. Stretli sa nám pohľady. Mama sa zatvárila zmätene a ešte viac sa zachvela. Jej úzke obočie sa zvrátilo, pery zostali otvorené a niekde za nimi zostala visieť nemá otázka.

Otočila sa ku mne a prstom čosi nakreslila do vzduchu. Kruh a v ňom akési cípy. A ešte čosi v strede. Vôbec som nerozumela, čo mi chce naznačiť, jej výraz však prezrádzal, že ten obrazec je dôležitý.

Následne nastal prudký náraz, sen sa pretrhol a ja som sa pristihla, ako v sede na posteli ledva lapám dych.

Vstala som, podišla k oknu a vysadla na parapet. Snažila som sa upokojiť. Najdôležitejší ľudia v mojom živote zomreli pri autonehode a to, čo som práve videla, bolo ako prehrať si záznam ich posledných okamihov.

Pritiahla som si roztrasené kolená k prsiam, priblížila pery k okennej tabuli a pomaly na ňu dýchla. Zahmlila sa a ja som sa do malých, drobných čiastočiek pary zachytených na skle pokúšala nakresliť matkin symbol. Bruškom prsta som naznačila kruh a niekoľko cípov. Ich počet ani presné umiestnenie som si však nevedela vybaviť.

Znak mi nepripomínal absolútne nič.

Chvíľu som naň civela a nevedela odohnať spomienku na

matkinu vydesenú tvár.

Potom som sa hlavou oprela o stenu vedľa okna a pozrela von na prázdnu, mokrú ulicu. Unavený pohľad som uprela na chodník, po ktorom večer odchádzal Matúš.

Kiežby som tak mohla zo svojho života odkráčať i ja, pomyslela som si. Ocitnúť sa v paralelnej realite, v ktorej by som bola síce stále tým istým človekom, no osud by bol ku mne milosrdnejší. Práve teraz by som možno spokojne odfukovala v našom starom dome.

Kiežby... to slovíčko bolo pre mňa v poslednej dobe ako Otčenáš. Odriekala som ho tak často, až som mala pocit, že mi prischne na perách a zostane tam vypálené naveky ako stigma.

2. kapitola ...začať odznova

Do rána som už nebola schopná zaspáť. Dokola som si prehrávala ten nešťastný sen a nevedela sa zbaviť pocitu, že všetko sa v skutočnosti odohralo naozaj takto. Mama možno naozaj poprosila otca, aby prikúril, halogénky protiídúcich áut pravdepodobne lámali svetlá cez čelné sklo pod tými istými uhlami, pomyselné hodiny tikali navlas rovnako a zuby osudu zapadali do štrbín na stotinu presne.

Čo však znamenal ten posledný záblesk matkinho zdesenia vo chvíli, keď si ma všimla? A čo ten nešťastný znak?

Snažila som sa presvedčiť samu seba, že tá vidina nemôže mať s realitou predsa nič spoločné. Ved' ako by aj mohla? Niekde vnútri som však cítila, že sen v sebe skrýva viac, ako som si v tej chvíli bola ochotná pripustiť.

Čas sa v tú noc neskutočne vliekol. Myslela som, že sa azda nikdy nezačne brieždiť.

Až keď konečne zhasli pouličné lampy a slnko začalo presviatať cez obrysy náprotivných stavieb, donútila som sa zísť z parapetu, vziať uterák a spodnú bielizeň, a odísť do kúpeľne.

Predpokladala som, že Iris vo vedľajšej izbe ešte spí, preto som sa snažila byť potichu. Pomaly som došľapovala na parkety, opatrne za sebou zavrela dvere a ešte opatrnejšie zvrtila kľúčom, aby som ju nezobudila. Potom som zo seba zhodila včerajšie oblečenie, vliezla do vane a pustila vodu. Nutne som sa potrebovala dať aspoň trochu do poriadku predtým, než sa začne môj prvý oficiálny deň v tomto meste. Doteraz sa mi nejaký čas darilo vyhýbať sa škole a tunajším ľuďom, no už to dlhšie nešlo. Nik by neakceptoval moju izoláciu. A hlavne nie Iris.

Ovlažila som sa studenou sprchou, poriadne sa vydrhla uterákom, vysušila si vlasy... no aj tak mi pri pohľade do zrkadla bolo jasné, že vyzerám otrasne. Mizéria posledných dní mi v tvári zanechala výraznú stopu.

Siahla som po kozmetickej taštičke, zalovila v nej, vytiahla malú tubu a naniesla si na tvár vrstvu mejkapu. Nechcela som

pred celým svetom manifestovať svoj smútok, netúžila som po ľútostivých pohľadoch a poznámkach. Bolo by to ešte horšie. Musela som sa vzchopiť a ísť ďalej, hoci sa mi žiadal presný opak.

Vedela som, že sa nemôžem donekonečna utápať v depresii a zanevrieť na všetko. Iris by mi to beztak nedovolila. A to bolo fajn.

Potom som sa rovnako ticho vrátila do izby a nasúkala sa do džínsov a čierneho svetra. Milovala som čiernu farbu, nezávisle od nešťastia, ktoré ma postihlo. Vždy to bolo tak. Čierne vlasy, čierne oblečenie, čierne tieň na očiach...

Keď som o niekoľko minút schádzala do kuchyne, moja teta už bola hore. Stála pri kuchynskej linke a zalievala čaj.

„Ahoj, myslela som si, že ešte spíš,“ pozdravila som ju.

„Nie, už dávno som hore. A ty? Ako si sa vyspala? Dnes potrebuješ byť svieža a vysmiata. Musíš na novom mieste zapôsobiť.“

„Nič moc,“ pokrčila som plecami, odsunula stoličku a sadla si. „Vlastne mám pocit, akoby som celú noc ani len oka nezažmurila. Snívajú sa mi...“ vtom som sa zháčila. Nebola som si istá, či je práve najlepší nápad vykladať jej o tom sne, „...samé hlúposti,“ rýchlo som nakoniec zahovorila.

Teta pred mňa položila šálku s čajom a prisadla si. Čudne si ma premerala, zamračila sa, potriasla hlavou a po chvíli sa opäť usmiala.

„Čo je?“ spýtala som sa jej.

„Ale nič. Len mi čosi napadlo,“ mávla rukou a podala mi med. „Daj si, koľko máš rada, nesladila som ti ho.“

„Ďakujem.“ Nabrala som si za lyžičku a vmiešala ho do čaju. „Včera večer som sa s nimi rozlúčila,“ začala som neisto. „Vieš, s mamou a ocom.“

„Rozlúčila?“ Iris nechápavo zdvihla obočie.

„Áno. Definitívne. Šla som rozsypať ich popol do Grófkinej doliny. Obaja mali to miesto veľmi radi, myslím, že som vybrala celkom dobre.“

„Och, Juli, to si nemala,“ zaúpela.

„Prečo?“

Dlhými prstami si prešla po tvári, nasadila nečitateľný výraz

a vzdychla si.

„No nič. Už je to tam.“

„Prečo som nemala, Iris?“ zopakovala som otázku.

„Len som si myslela, že by bolo vhodné uložiť ich pozostatky na miesto, kam sa môžeš vracaf. Môcť im položiť kvety na hrob, zapáliť sviecu... rozumieš?“

Chápala som, čo tým myslí, no mala som dojem, že len zahmlieva a skutočnú príčinu mi povedať nechce. Alebo nemôže. Ktovie. Cítila som však, že pravda je niekde inde a Iris zahovára rovnako ako ja pred chvíľou.

„Budem za nimi chodiť do hôr. Je tam nádherne. Ved' vieš, že aj oni mali dolinu radi. Hlavne mama milovala tunajšiu prírodu. Stále básnila, v akom nádhernom prostredí žiješ. Dodnes sa čudujem, prečo tu naši nezostali a presťahovali sa do Bratislavy. A sviečku môžem zapáliť aj doma alebo v kostole, na tom predsa nezáleží. Hlavné je, že si spomienku na nich nosím v sebe, no nie?“

Iris prikývla.

„Cintoríny sú príšerne smutné miesta,“ odôvodňovala som ďalej, no zdalo sa, že skôr sama pre seba. „Len čo v človeku vyvolávajú otrasné pocity. Podľa mňa som vybrala naozaj dobre. Aj kvôli nim, aj kvôli sebe. Takto sú súčasťou Karpát, nie nejakého otrasného, hrobmi prepchatého kúska zeme na okraji mesta. Všetky tie pomníky aj tak slúžia len živým, nemyslíš? Mŕtvym je určite jedno, či hnijú niekde na cintoríne alebo ležia rozfúkaní v lese.“

Iris ma mlčky počúvala, občas prikývla a pomaly sŕkala čaj. Zdalo sa, že nad niečím premýšľa. V tvári sa jej mihala celá paleta výrazov, no každý z nich bol pre mňa nečitateľný ako hieroglyfy.

Stíchla som a ukradomky si prezrela jej mäkké rysy. Vzďialene mi pripomínala otca. Mala rovnako široký nos ako on, tie isté hnedozelené oči, tmavé husté vlasy... aj línia pier sa tiahla v podobnej krivke. Len štýl obliekania mali úplne odlišný. Kým môj otec uprednostňoval striedmosť, Iris sa nechávala unášať svojím temperamentom a navliekala sa do šiat, ktoré mi aj napriek vlastnej nekonvenčnosti vyrážali dych. Pestrofarebné tuniky, krikľavé šatky a šály, vzorované látky

v nezladených kombináciách... často som mala pocit, že sa narodila pre cirkus.

Iris prerušila mlčanie a ponúkla mi vianočku.

„Poriadne sa najedz, s prázdnyim žalúdkom ide všetko ťažšie, ale to vieš určite aj sama. Ak ti v ňom bude vyhrávať, len ti to pokazí náladu. Hlavne ak ide o taký dôležitý deň, akým je dnešok, je potrebné, aby si sa cítila fajne. Hlad ani dlhé smútenie ešte nikomu nepomohli.“

Odrezala som kúsok vianočky, jeden aj pre ňu, natrela ich maslom a pomaly som do seba súkala raňajky. Zdalo sa, že každé jedno sústo mi v ústach rastie ako špongia.

„Som rada, že si sa nechala presvedčiť a prišla bývať ku mne,“ nadhodila Iris úplne mimo kontextu. „Bude nám spolu dobre, uvidíš. Časom si na seba zvykneme.“

„Nemala som na výber,“ trpkovo zo mňa vyletelo, no keď som si uvedomila, ako hlúpo tie slová vyzneli, rýchlo som dodala: „Ale som vďačná, že som s tebou. Si moja najlepšia teta.“

„Lebo som jediná,“ zasmiala sa.

„Lebo si jediná,“ zopakovala som s úškrnom.

Iris vždy vedela veci prijímať s humorom. To bolo na nej odjakživa najsympatickejšie.

Niekoľko ďalších minút sme sa rozprávali o nadchádzajúcom dni. Iris do mňa húdla dobre mienené, no zbytočné rady, ktoré mi už za posledné dni pomaly, ale isto začínali liezť na nervy, keď ktosi zazvonil. Svižne vstala, šibalsky sa usmiala a išla otvoriť.

„Máš tu návštevu,“ o chvíľu sa predsieňou rozľahol jej vysoký hlas.

Ešte stále prežívajúc vianočku som prešla do chodby.

Medzi dverami postával nejaký chalan. Bol mi povedomý, no v prvej chvíli som ho nevedela zaradiť.

„To je Tomáš,“ nadšene zatiahla. „Určite si ho pamätáš. Keď si ku mne ako dieťa chodievala na víkendy, zvykli ste sa spolu hrať. Ešte aj teraz mám pred očami, ako ste vzadu na dvore z hlíny vyťahovali dážd'ovky a ukladali ich do zaváraninových pohárov.“ Ako jediná sa na tej spomienke zasmiala.

To bolo veľmi, veľmi dávno, v duchu som si povzdychla a premerala si ho. Pomaly mi začínalo svitať. Na Tomáša

z detstva som si matne spomínala, ale poriadne sa musel rokmi zmeniť. Z chudého caparta vyrástol vysoký, sympatický chalan. Až som neverila, že je to on.

Nechcela som naňho príliš civieť, bolo mi to trápne, preto som rýchlo uhla pohľadom a rozpačito sa začala ošívaf.

„Býva oproti cez ulicu. Včera som ho bola poprosiť, aby ťa odviezol do školy. Tiež chodí na gymnázium. No nie je to super?“ pokračovala so širokým úsmevom.

Neisto som prikývla a pohybom hlavy naznačila pozdrav.

„Ahoj,“ uškrnul sa.

Nevedela som, čo povedať. Chvíľu sme tam stáli v trápnom tichu, stále som mala v ústach tú nešťastnú vianočku, Iris sa zvesela na nás oboch vyškierala – nadšená svojím nápadom vybaviť mi odvoz, a tak sa pokúsil o moje začlenenie medzi tunajšiu mládež, no a Tomáš postával medzi dverami a mlčal.

Neznášala som takéto chvíle, keď sa od mňa ktoviečo očakávalo.

„Bež si po veci,“ poháňala ma teta, čo som vďačne využila, otočila sa na päte a vybehla po schodoch, pričom som nenápadne prevrátila očami. Mohla som predsa čakať, že Iris napadne niečo podobne šialené! Šialení ľudia mávajú predsa šialené nápady! vrčala som v myšli.

V izbe som na seba natiahla teplú mikinu, cez plece si prevesila tašku, v ktorej som mala nahádzaných zopár potrebností, nadýchla som sa a po chvíli sa vrátila nazad na prízemie.

„Môžeme vyraziť,“ oznámila som sucho.

„V ústrety novému životu,“ dodala Iris.

„V ústrety... životu.“

„Trochu optimizmu, Juli. Na tvári úsmev a v srdci slnko! To si opakuj vždy, keď ti bude mizerne.“

Mala som chuť zaškrípať zubami. Vedela som, že Iris to nemyslí zle, no pri radách typu *maj v srdci slnko* som dostávala nutkanie na ňu zvrasknúť, nech konečne prestane s tými blábolmi.

„Okej. A ohnivé blesky v pohľade by nestačili?“ ironicky som zamrmlala.

Tentoraz prevrátila oči ona, obom nám popriala pekný deň, mne zas a znova šepala do ucha, aby som sa držala, a keď som